

श्री साईलीला

मासिक पुस्तक

वर्ष ५ वें] चैत्र शके १८४९ [अंक १

न किं निर्दलगतं ज्ञानमतिरालम् । तद्व्यजीवनमतिशयं चपलम् ।

अज्ञानमपि सर्वजनसमंतिरेका । भवति भवानेव । तरणे नैका ॥
श्री शंकराचार्यः

संपादकः—लक्ष्मण गणेश महाजनी.

प्रकाशकः—रामचंद्र आत्माराम तखेद.

श्री साईलीला कचेनी ५ दर्नर रोड वांद्रि, बी. बी. रेल्वे.

अनुवःमणिका.

महाराजांचे अनुभव	...	...	...	...	५९३-६०६
स्कृत विषय.	...	...	...	...	५९७-५८८
श्री साईसच्चरित	...	...	...	...	७७३-७८६

वर्गणीचे दर.

वार्षिक वर्गणी टपाल खर्चासह मनीआर्डरीने आगाऊ रु. ३।= व्ही. पी. ने रु. ३॥ फुटकळ अंक ।= मागील अंकास झिडक असल्यास -॥-

ग्राहकांस विनंती.

काही अपरिहार्य अडचणीमुळे हा अंक छापविणे लांबला गेला या-
बद्दल ग्राहकांनी माफी करावी. यापुढे लीलेचे अंक दुहेरी तिहेरी एकामागून
एक याप्रमाणे निघून शिडक राहिलेले अंक लवकरच बाहेर पडून ग्राहकांचे
हाती येतील अशी खबरदारी घेण्यांत येईल. —प्रकाशक

दोन शब्द.

पाह्याळ लावून सांगितले काय किंवा दोन शब्दांत सांगितले काय,
तात्पर्य तेच. विलंब झाला खरा. कल्पनातीत झाला त्याला कारणेही असणारच.
परंतु ती सांगून त्याने झालेली गोष्ट थोडीच सुधारणार? तेव्हां मुद्यपणाने
सुद्ध वाचकांच्या सौजन्यावर भिस्त ठेऊन एकदम शरण जाणेच बरे. शरणा-
गताला धोका नाही हा अनादि सिद्धांत आहे. श्रीसाईलीलेबद्दल अपत्यप्रेम
ठेवणारांकडून तिचा सत्कारच होईल; इतकेच नव्हे पण दीर्घवियोगानंतर भेट
आल्यामुळे प्रेम द्विगुणितहि होईल. यापुढे तीन महिन्यांचा एक अंक, पुढच्या
महिन्यांत प्रसिद्ध होईल व तो वर्गणीदारांकडे व्ही. पी. ने रवाना होईल.
पुढचे अंक दर महिन्यास तीन अंकांचा एक असे निघून वर्ष पुरे करूं.
पुढील अंकांत नेहमीचे विषय येतीलच. त्याशिवाय श्रीसाईनाथ महाराजांचे
गद्य चरित्र, श्रीनृसिंह महाराज पांचलेगावकर यांची सचित्र माहिती, ज्योति-
र्लिंग औढ्या नागनाथाची यात्रा, ह. भ. प. दासगणूंचे आख्यान, नारद
भक्तिसूत्राचे विवरण वगैरे विविध विषय क्रमशः येतील. आश्वासनापेक्षां
कृतीनेच विश्वास संपादन करूं अशी उमेद आहे.

श्रीसाईनाथायनमः ।

रा रा. सपाठक “ श्रीसाईलीला ” यास सा. न त्रि त्रि.

श्रीसाईलीलेच्या गेल्या फाल्गुन महिन्याच्या अक्षातील श्रीसाईलीलेचे चालूक याची श्रीसाईभक्ताजवळ केलेली महाराजाच्या अनुभवार्त्ता मागणी वाचून खालील अनुभव पाठवित आहे. इतके दिवस असे वाटत होते कीं, आपण जर आपले अनुभव प्रसिद्ध केले तर इतर लोक आपणास हिणवून म्हणतील कीं, “ काय मोठे हे भक्त कीं ह्यांनाच अनुभव प्रत्ययास येतात व म्हणून प्रसिद्ध करतात, दुसऱ्या कोणास जसे काहीं अनुभव येतच नाहीत.” पण ह्या टीकेकडे मुद्दाम दुर्लक्ष करण्याचीच पाळी आली आहे. कारण जर निंदेच्या भीतीने महाराजाचे चमत्कार प्रसिद्ध केले नाहीत तर महाराजाचे चमत्कार लोकांपासून दडवून ठेवण्याचे पातक लागेल म्हणून खालील अनुभव श्रीऋपेने लिहीत आहे. असो.

१ मुंबईत माझ्या धाकट्या भावास, तो चार पाच वर्षांचा असतां आजारात आरुढी येत असे. एकदा असाच त्यास तीन चार दिवस पुष्कळ ताप येऊन आंकाड्या येऊ लागल्या. डॉक्टराचे औषध चालूच होते. रोज दोन तीन वेळ डॉक्टर येत असत. अमावास्येचा दिवस होता. त्या दिवशी त्यास फार धाकड्या येऊन त्याचे हातपाय वगैरे थंड पडू लागले. डॉक्टराने सुद्धा जवळ जवळ आशाच सोडली होती. पुष्कळ उपाय केले तरी आंकाड्या थावत नाहीत असे पाहून शेवटी डॉक्टराने एक निर्वाणीचा उपाय म्हणून त्याच्या कानशिलाजवळ औषधाच्या काडीने डाग दिल्यासारखे केले व जास्त वेळ वसण्यांत काहीं अर्थ नाही असे पाहून निघून गेले. आमच्या घरची सर्व मंडळी जवळ होती. भावाच्या डोक्याच्या काचा बनू लागल्या होत्या. तेव्हा आमच्या आईने शेवटचा उपाय म्हणून श्रीसाईमहाराजाचे तीर्थ त्याच्या तोंडात घातले. त्याबरोबर त्याने एकदम डोळे उघडून किलकिले केले व म्हणाला “ साईबाबा मला पांग्या हांकू मारतात. ” (आम्हीं पूर्वी शिरडीस गेले होतो; त्या वेळेस श्रीसाईमहाराजांनी त्यास “पांग्या” असे पदरच्या नांवाने हांक मारून एक पैसा दिला होता.) त्या वेळीं आम्ही आश्चर्याने

थक्क झालो, व वावास शरण गेले असता कणा तऱ्हेने ते मदत करतात हे दिसून आले.

२ एकदा नेहमीप्रमाणे आम्ही उपनगरात राहण्यास गेलो होतो तेथे राहण्यास गेलो तरी एक दोन दिवसांनी कोणी तरी आमच्या घराचे मुंबईत काही कामासाठी येत असे. एके दिवशी असाच आमच्या घराचा इसम मुंबईत आला होता. मुंबईतील सर्व काम आटपून परत जाताना त्याच्या हातून दरवाजास कुलूप घालण्याचे राहून गेले व त्यामुळे दार उघडे राहिले. दुसऱ्या दिवशी पुनः आमचे वडील मुंबईत काही कामासाठी आले असता वरी गेले आणि पहातात तो दार उघडें त्यास वाटले की आत खास कोणीतरी चोर असला पाहिजे. व त्यानेच दार फोडून आत शिरकाव केला असला पाहिजे. म्हणून वडिलांनी आत शिरताच सामान वगैरे नीट पाहिले तों त्यास काहीच तसे दिसून आले नाही. चौकशी अती असे आढळून आले की आदल्या दिवशी जो इसम आला होता त्याच्या हातून कुलूप लावण्याचे राहून गेले होते व त्यामुळे दरवाजा उघडा राहिला असो. मुंबईसारख्या शहरांत दिवसाढवळ्या घरांत मंडळी असता चोर बिनधोकपणे आत शिरून चोरी करतात, तेथे एकाद्यास आमच्या घरासारखे जर एकादें घर सबंध दिवस, व रात्र उघडे मिळाले असतें तर त्याने ते घर सावकाशपणे सर्व लुटून नेले असते, पण असे व्हावयाचें नव्हतें कारण 'देव तारी त्यास कोण 'मारी' ह्याप्रमाणे आमच्या जिन्यावर श्रीमहाराजांची एक मोठी तसबीर टांगलेली आहे. अशा की ती खालून रस्त्यावरून सुद्धा दिसते. असो. तेव्हां त्या रात्रीसुद्धा महाराजांनीच घर राखिलें व आम्हांवर असलेल्या त्यांच्या ऋणात भर टाकली.

३. मुंबईत आम्ही दुसऱ्या घरांत राहावयास गेलो होतो. आमच्या शेजारील गाळ्यांत दुसरे भाडोत्री तसल्यामुळे आम्ही वरच्या शेवटच्या मजऱ्यावर एकटेंच असूं. एकदा आम्हीं सर्वजण आमच्या नातेवाईकाच्या लग्न-समारंभास दारास कुलूप लावून गेलों होतो. संध्याकाळची वेळ होती. आमच्या पश्चात् एक चोर कुलूप फोडण्याचा प्रयत्न करीत होता. त्याने कुलुपावर चीनीने इतके वार केले होते की एखाद्या श्याच जातीच्या कुलुपाचे

सुद्धा सहज फुटून भाग पडले असते पण महाराजांच्या कृपेनेच चास त्यांच्या प्रयत्नात यश आले नाही. व चोरानेही खालील मजल्यावर कोणाची चाकूट ऐकून आपले काम आटोपते घेतले. अशा रीतीने ह्या खेपेन्ची आन्ध्या घराचे राखण केले ह्यानंतर आम्ही घर बंद करून जात होते पण दानुडे महाराजांच्या कृपेने तसे काही घडले नाही.

४. माझ्या मोठ्या बंधूस दुखणे लागले होते, त्याकरिता आम्ही ह्या पालटण्यामाठी खडकीस गेले होते औषध पाणी वगैरे नवे पथ्य चालू होते आम्ही नेथे असताना आमच्या वडिलाम ताप आला व त्या तापच्या संसर्गाने माझ्या भावांसही त्या दुखण्यात तापाने पळालेले आम्हीच तो फार अशक्त झाला होता व त्यात हा भयंकर... जोराचा ताप. डॉक्टर दिवसा रात्री बारा वाजेपर्यंत पाच सहा फेऱ्या घालीत असत. त्या दिवशी सध्याकाळी जाताना त्यास प्रकृतीविषयी विचारले तेव्हा असे सांगितले की, "माझ्या पश्चात् काय होईल ह्याविषयी सांगत नाही, आता त्यास टोचून औषध घालले आहे, पण हृदयाच्या अशक्तपणामुळे ते केव्हा बंद पडेल ह्याचा भरंवसा नाही." आम्ही सर्व घाबरून गेले. वडिलास तर आंगात जोराचा ताप. एका घरात अशा रीतीने दोन इसम आजाराने पळालेले होते. ह्या वेळेस काय करावे हे सुचेनासे झाले. भावाच्या आंगात ताप होता तरी त्याची शुद्धी गेली नव्हती. जेव्हा त्यास समजले की आपले दुखणे भारी आहे तेव्हा त्याने श्रीस विठ्ठलान्यावरच हाताच्या खुणेने नमस्कारासारखे करून प्रार्थना केली की, "बाबा मला दुखण्यांतून पार पाडाच." आम्ही सुद्धा श्रीमहाराजांच्या फोटो जवळील नंदादीपात तूप घालून श्रीची मनोभावाने प्रार्थना केली व चमत्कार असा की दुसऱ्या दिवसापासून वडिलांचा व भावाच्या आजारचा जोर कमी होऊन काही दिवसानंतर वडील बरे झाले व भाऊ पूर्ववत् हिंडू फिरू लागला. अशा रीतीने श्रीसाईवर निष्ठेने भार टाकिला असता ते कशा रीतीने आपली काळजी घेतात ह्याचे प्रत्यंतर आम्हांस पहावयास सापडले.

‘बाबांचा सेवक’

‘शान्तातनय’

श्रीसाईनाथ प्रसन्न.

सप्रेम शि. सा. नमस्कार वि. वि. खाली नमूद केलेल्या दोन गोष्टी आपल्यास योग्य वाटल्यास श्रीसाईलीलेत प्रसिद्ध कराव्या अशी नम्र विनंति आहे

बाबांच्या आमचे घरीं आगमन.

पूर्वी आम्हाला महाराजांवद्दल मुळींच कांहीं माहिती नव्हती. फार तर काय, त्याचे नांवही आमच्या कानीं आले नव्हते पण आठ दहा वर्षांपूर्वी एकदा आमच्या मातोश्रीनीं महाराजाचा फोटो मात्र एकाचे घरीं पाहिला व त्याचेकडून थोडीशी माहितीही पण कळली. त्यावरून आपलेही घरीं बाबांचा फोटो असावा अशी इच्छा उत्पन्न झाली. म्हणून मातोश्रीने त्याचेकडे फोटो असल्यास एक मागितला. परंतु त्याचेजवळ नसल्यामुळे निराशा झाली. महाराजाची आमचे गरीबाचे येथे राहण्याची इच्छा नसल्यामुळेच आम्हाला फोटो मिळाला नाही अशी स्वतःच्या मनाची समजूत करून मातोश्री घरीं निघून आली तिला धार्मिक पुस्तके वाचण्याचा नाद असल्यामुळे ती नेहमीं प्रमाणे "सूक्तिरत्नावली" हातीं घेऊन बसली. मनुष्याचा हा साधारण नियम आहे कीं एखादे पुस्तक हातीं लागले कीं प्रथम ते चाळून पाहावयाचे. त्याप्रमाणे तिने ते पुस्तक एक दोन वेळां चाळून पाहिले व मग वाचण्यास सुरवात केली. एके दिवशी सहज वाचता वाचता तिला बाबाची एक मधून दोन तुकडे झालेली छवी (छोटीशी) त्यांत सापडली. ती छवी दृष्टीस पडताच नमन करून लागलीच एका जाड कागदावर नीट बरोबर ठेऊन चिकटवून घेतली व तिला मढवून देवाच्या देव्हान्यात बसविली. व. त्या छवीची आज पावेतो पूजा होत आहे व पुढेही होत राहाणार आम्हा सर्वांना बाबांच्या या अकल्पित आगमनाने अत्यंत आनंद होत आहे. बाबा असे गुप्तपणाने त्या पुस्तकात कितीतरी दिवस राहिले असतील. बाबाची आमचेवर खरोखर किती विलक्षण कृपा आहे हे आज त्याच्या गुप्त आगमनानें स्पष्ट सिद्ध करून दाखविलें. आमचेवर सदोदित त्या करुणामय साई माउलीची अशी कृपा असावी अशी आम्हां सर्वांची हात जोडून महाराजांस विनंति आहे. त्यांना आम्हां सर्वांचा काय पण सर्व विश्वाचा शतशः नमस्कार असो.

मला उदीवट्टल आलेला अनुभव.

मी नेहमीप्रमाणे सुटीत छिदगावला गेलो. त्या वेळीं मजकूर वाऱ्याचा फोटो व शिरडी येथील उदीची डबी होती. एके दिवशीं तेथील नोचक्या नामक जेतकरीण माझे मातोश्रीजवळ येऊन म्हणाली की, बाई-चेव, माझे घरी माझ्या पतीला दोन दोन, तीन तीन मिनिटांनीं जोराच्या उचक्या देऊन अत्यंत त्रास होत आहे, वेचैन आहे, तर आपण मला कांहीं उद्येव द्यावे. मातोश्रीनीं औषध माहित नसल्यामुळे माझे जवळ नाहीं म्हणून उत्तर दिले. ती खिन्न मुद्रा करून उदास व निराश होऊन घरी जाण्यास उठले. खरोखर तिची अवस्था पाहून बाबांना वाईट वाटले व मला उदी देण्यास प्रेरणा केली माझे मनात उदी देऊन पाहावे असा विचार येताच तिला घांठण्यास सांगून मी उदी देण्यास आत गेलो. महाराजाच्या फोटोजवळील डबीतून उदी घेऊन एक पुडी बांधली व बाबास लवकर गुण येण्याकडल प्रार्थना करून ती पुडी तिच्या हातावर ठेवली व पाण्यात कालवून पाजण्यास सांगितले. ती घरी जाऊन पाहते तों पूर्वीप्रमाणेच उचक्या येऊन त्रास होत होता 'उदी पाण्यांत कालवून त्याला पाजली. बाबाची लीला अगाध आहे. उदी पोटांत जाण्याबरोबर उचक्या एकदम थांबल्या बाबांच्या उदीच्या अंगी येव्हे अद्भुत सामर्थ्य पाहून आम्हां सर्वांना व त्या उभयताना अत्यंत आश्चर्य वाटले. उदीच्या अंगी येव्हे मोठे सामर्थ्य तर प्रत्यक्ष बाबांच्या अंगी कसब असेल याची आम्हां पामराना मुळींच कल्पना देखील नाहीं.

भक्ताना कल्पवृक्षासारख्या साईनाथा, खरोखर तूं या भूतलावर अवतार घेऊन, गरीब लोकांना आपलेकडे वळवून त्यांना या भक्तर सागरांतून परतीराला पोचविशील यात मुळींच शंका नाहीं. पण भक्ति व विश्वास त्याच्या ठायीं असला पाहिजे. अशा करुणामय दीनवत्सला साईनाथा आम्हांला संकटातून मुक्त करून आमचे ठायीं भक्ति लावून आम्हाला सुमार्गाला लाव अशी कर जोडून गुरुराजा. तुला प्रार्थना आहे. आमचेवर मेहरनजर असू दे. येवढीच दिनवाणीने प्रार्थना करून सर्वजण शिरसाष्टांग नमस्कार करून ह्या आनंदी अनुभवास पूर्ण करितों व आपली रजा घेतों असो.

आपला, बाबांच्या दासापैकीं

‘ एकदास ’

श्रीसद्गुरु उपासनी-साईनाथ प्रसन्न.

सोलापूर

ता. १७/४/२७

श्री. कृपासागर रा रा अण्णासाहेब दाभोळकर याना गोविंद धोडो पानसरे याचा शिरसाष्टांग नमस्कार. वि वि. श्रीचे अनुभव खाली लिहितो योग्य वाटल्यास छापावे नाही तर आपले मर्जीप्रमाणे करावे.

मी सन १९१२ साली मराठी सातव्या इयत्तेच्या परीक्षेस बसलो. त्या वेळीं भगवंत रामचंद्र क्षीरसागर हे साईबाबांकडे येत होते व त्याचे घरी श्रीसाईबाबाचा फोटो होता. त्याची पूजा मी करित असे. तेव्हा ते बोलले की, श्रीसाईबाबांना परीक्षा पास होण्याबद्दल नवस कर म्हणजे परीक्षा पास होईल. त्याप्रमाणे मी नवस केला की परीक्षा पास झाल्यावर कोपरगावापासून शिरडीपर्यंत चालत येईन. परीक्षा पास होण्याची खात्री नव्हती. गणित विषयात १० पैकी ५ मार्क मिळतील असे वाटत होते. तरी श्रीबाबांनी काय खेळ केला तो त्यांचा त्यांना माहित. परीक्षा त्याच वर्षी पास झाली. व नौकरी लागली पुढे सन १९१४ जानेवारी महिन्यांत श्रीचे भेटीचा योग आला. रा. रा. भगवंत रामचंद्र क्षीरसागर हे म्हणत तू व मी पुढे रामनवमीस जाऊं परंतु श्रीचे आकर्षण झाले कारणाने त्याचे बरोबर थोडे रागावून मी शिरडीस जाणार. रजा घ्या अगर नका देऊं. मी उद्या जाणार. मग ते म्हणाले मी तुला पैसे देतो तू सोमवारपासून रजा घे. कबूल केले व लागलीच शनिवार ता. १७/१/१४ रोजी रात्रीचे गाडीने निघालो व रविवारी ४ वाजतां दुपारी शिरडीस आलो. मशिदीचे पायरीवर पाय ठेवून दोघांची दृष्टादृष्ट झाली व माझेकडे पाहून श्री बोलले, "काय चैन पडले नाही २ कोटून आलां, काय करता," असे विचारले. मी म्हणालों सोलापुराहून आलों. तुम्ही दिलेली मास्तरची नौकरी करतो. ते बोलले मी नौकरी दिली नाही, ईश्वराने दिली. पुढे १९१५ नोव्हेंबर मध्ये मी व विष्णु श्रीपाद कुलकर्णी मिळून शिर्डीस गेलो त्या वेळीं दोघांपासून जे काय होतें ते मागून घेतलें. पुढे विष्णु श्रीपाद

कुलकर्णी यांना परवानगी दिली. त्यांना कोपरगावचे तिकीट काढून दिले. मी मात्र राहिलो. माझा क्रम राधाकृष्ण आईकडील काम संपवून श्रीचे जवळ वसावयाचे. बापूसाहेब याचा व माझा ऋणानुबंध काय असेल तो त्यांना माहित. ते मला म्हणत, मास्तर, पोथी ऐकण्यास वसा. त्या वेळी मी वसत नाही असे बोललो. एके दिवशी सकाळी बावांनी पाच फुले दिली व ही बापूसाहेबाना दे असे सांगितले. त्याप्रमाणे केले. तेव्हा बापूसाहेब म्हणाले, तुमचा कान सोनाराने टोचला तुम्हास उदीचे वेळी ओळख मिळेल असे बोलले त्याप्रमाणे उदी घेण्याचे वेळेस बावा बोलले, “पोथी वाचायला नको, ऐकायला नको. उठतो तो येथे येऊन वसतो.” तेव्हापासून पोथीला बापूसाहेबापाशी बसू लागले.

पुढे सोलापुरास जाण्यास दिघाले. जवळ दिडकी नाही. श्रीनी आज्ञा दिली. सर्वांकडे पैसे मागितले पैसे मिळाले नाही. बापूसाहेबांनी कोपरगावास दुकानदारास पैसे मला देण्याबद्दल लिहिले. त्यानेही दिले नाहीत. मग तसाच बिन तिकीटाने गाडीत बसून दोंडपर्यंत आलो. दोंडचे स्टेशनवर कोणी विचारले नाही. दोंडला भाऊ गोपाळ खराडकर याची माझी भेट झाली. त्याचे पासून २ रुपये घेतले. सोलापुरचे तिकीट काढले. व मग पुढे माझे तिकीट चेकींग करण्यास तिकीट कलेक्टर आला.

श्री

ग रा सपाठक श्रीसाईलीला,

मा न त्रि वि श्रीसमर्थान्या चरणीं मी साइया अनुभवार्थी तिसरी माला अर्पण करीत आहे. सवडीनुसार श्रीसाईलीलेच्या अकात जागा मिळेल अशी आशा आहे

सन १९२१ साली माझी वदली ऐन वरसार्तात मनासे महाली झाली त्या वेळी सर्व अडचणी सोसून मला नौकरीवर रुजू होणे भाग झाले. व तेथे पोचल्यावर माझी कन्या 'प्रेमा' ही मलेरियाने बيمार पडली. तिला दवाखान्यातील औषध मी देऊ लागलो, परंतु औषध नित्य देत असताही ती दिवसेदिवस खंगत चालली व जी शरीराने गुळगुळीत होती ती केवळ अस्थिचर्माचा डोलारा होऊन बसली. व पुढे काही दिवसांनी तर तिचे बोलणेही बंद होऊन ती एकसारखी इकडून तिकडे तडफडत लोळू लागली. तिला काय होत होते तेही तिला सांगण्याची ताकत नव्हती. डॉक्टर-साहेबास बिमारीचा हाल विदित करून औषधाची योग्य योजना करण्याबद्दल नम्रतेने प्रार्थना केली, तर आमच्या शास्त्रांत तुम्हास बोलता येत नाही, जें औषध दिले जात आहे तेंच योग्य आहे असा अधिकारयुक्त जबाब मिळे. सरते शेदटी त्यांच्या ट्रीटमेंटचा तिरस्कार येऊन मी त्यांची रजा घेतली व वैद्याचे औषध देणे सुरू केले. परंतु फार दिवस डिप्लोमाधारी डॉक्टरसाहेबांच्या कुचंबणीत राहिल्याने त्रिचाऱ्या वैद्यांचे हातास यश येईना व मुलीस असह्य वेदना होऊं लागल्या. माझी पत्नी आपल्या पोटाच्या गोळ्याजवळ रात्रंदिवस बसून अश्रु ढाळीत असे व मनात श्रीसमर्थांचा दुःख निवारण करण्याकरता धावा करीत असे. असे होता होता एके दिवशी धावा करीत असतां तिच्या कानावर असे शब्द पडले कीं, मुली, "धाबरूं नकोस. आजपासून तिसऱ्या दिवशी हे अरिष्ट दूर होईल." हा दृष्टांत दुसरा कोणाचा नसून श्रीसमर्थ बाबाचाच आहे असें तिला वाटून तिने मोठ्या प्रेमाने तो मला

सांगितल्या पण पुढे तिसरे दिवशीं जें झाले कीं, प्रेमाची सर्व हालचाल बंद पडून तिने डोळे मिटले व नाडीही हातास लागेना. तेव्हा अर्थातच ती गतप्राण झाली असे पाहून तिची आई आक्रोश करूं लागली व मला म्हणूं लागली कीं काहो वावाचे शब्द असत्य ना झाले ? त्यावर मी तिची कशीतरी समजूत घालून आपल्या कर्माचीं फळे आपल्यास भोगलींच पाहिजेत, सर्व गोष्टींत श्रीसाईवावावर भार घालणे ठीक नाही असे म्हणाले व तिच्या माडीवरून मुलीस माझ्या माडीवर घेतली व लग्नीच माझ्या मनांत अकस्मात् प्रेरणा झाली कीं, ह्या मुलीस गंगोदकात बाचांची उदी काळधून पाजावी. व ती कल्पना मी माझ्या पत्नीसही सांगितली. ते ऐकून तिने तात्काळ मला म्हटले कीं, तुम्ही उदी कोणास पाजणार ? जित्रा पाजणार ती आता सजीव नाही मानीस पाजून काय होणार ? तेव्हा मी तिला समजावून सांगितले कीं, काय असेल ते असो. माझी इच्छा तर हिला गंगोदकात उदी घावी अशीच होत आहे. आता गंगोदक नळीखाली नच गेचें तर तिच्या अंगावर तर सांडेल. तेवढें काय कमी आहे ? कसेही कर व मला गंगा व उदी आणून दे. असा माझा दुराग्रह पाहून तिने गंगोदक व स्मर्याची उदी मजजवळ ठेवली. मी लागलीच लहान चमच्यात गंगोदक घेऊन त्यात उदी घातली व एक एक बूंद करून मुलीची दांतखिळी उचतून तिच्या तोंडांत घालूं लागलों. असे करतां करता सरासरी पाच चमचा गंगोदक तिचे तोंडांत रिचवल्यावर तिने मिटलेले डोळे किलकिले करून ती मजकडे पाहूं लागली. हें पाहतांच मी माझे पत्नीस हांक मारून म्हणालों कीं, तूं रडूं नकोस. श्रीसमर्याचे वचन असत्य नाही. तूं शांत हो व मुलीच्या डोळ्याकडे पहा म्हणजे तुझी प्रेमा पुनः सजीव झाली आहे असे तुला दिसेल. ते ऐकून माझ्या पत्नीने शांत चित्ताने मुलीकडे पाहिल्यावर मुलगी डोळे किलकिले करून पहात आहे अशी तिची खात्री झाली व दुःखाश्रूच्या ऐवजी तिच्या नेत्रांतून आनंदाश्रू वाहू

लागले. नंतर थोडा वेळ पावेतो मी त्या मुलीस एकसारखा उदी मिश्रित गंगो-
दक पाजितच राहिलों व सुमारे अर्ध्या तासानें ती थोडी हालचालही करूं
लागली. त्या बावांच्या उदीरूपी संजीवनीनेच तिचे सर्व दुखणे वरें होऊन
सुमारे दोन महिन्यांचे आंत ती चागली हिंडू खेळू लागली व त्याच प्रेमीचा
विवाह श्रीसमर्थानी याच वर्षी ता. १ जून रोजी येथे निर्विघ्न सिद्धीस नेला.
खऱ्या प्रेमाच्या हांकेसर्गी सकटसमर्थी दीननाथ भक्तवात्सल श्री साईबाबा
कसे धाऊन आले व कशा युक्तीनें संकट निवारण केले ते वरील हकीकती-
वरून सद्भक्तांना जाहिर होईलच. आता सरते शेवटीं ' वेडें वांकुडे गाईन ।
दास तूझा म्हणवीन. ॥ अशी समर्थ चरणीं विनवणीं करून मी रजा घेतो. '

आपला सेवक

गणेश केशव रेगे

अमीन सुनेल (होळकर स्टेट)

श्री

॥ साईनाथ प्रसन्न ॥

रा. रा. सपादक महाशय यांसी कृ. सा. न. वि. वि. बरेच दिवस मी स्वतःचे अनुभव पाठविण्याच्या विचाराने होतो पण पाठविण्याचे होत नसे. आज पाठवित आहे ते कृपा करून आपण आपल्या 'साईलीट' मासिकामध्ये प्रसिद्ध करावे

सन १९२२ पर्यंत मला साईबाबा कोण आहेत, कुठे असतात, काय करतात याची माहिती मुळीच नव्हती एके वेळी माझे एका मित्राने मला साईबाबांचे अध्याय वाचण्यास दिले. व कांहीं अनुभवही नागितले. ते अध्याय वाचण्यास मी एके दिवशी रात्री बसलों व सुमारे १२ वाजेपर्यंत ते वाचून माझ्या उग्राशी ठेऊन झोपी गेलों. मी झोपेत असताना मला कोणीतरी या कुशीवरून त्या कुशीवर केव्हाचा भास झाला व 'ऊठ, जागा हो' असे कोणी तरी सांगत असल्यासारखे भासले. मी दचकून जागा झालो. जवळ पास कोणी नव्हते. दिवा जवळ जळत होता. मनात घाबरलोंही. दिव्याची वात मोठी करून पुन्हा झोपी गेलों. पुन्हां तसेच कोणी तरी आपणाकडे येण्यास मागत आहे व मला या कुशीवरून त्याकुशीवर ढकलून दिलें. पुन्हां अंधरणावर उठून बसलों. सर्व अंगास घाम सुटला. रामराम म्हणण्यास सुरवात केली. अर्धा झोपेत व अर्धा जागृतीमध्ये कशी बशी रात्र घालविली. सकाळी माझ्या मित्राला मी सर्व रात्रीची हकीकत सांगितली. ते म्हणाले, हे तुम्हाला 'साईबाबांचे बोलावणे आहे तरी आपण शिर्डीस जाऊ. त्याप्रमाणे आम्ही दोघे शिर्डीस गेलों. शिर्डीस गेल्यानंतर तिकडच्या कांहीं मंडळींची व माझी ओळख करून दिली. समाधीचे व मशीदीचे दर्शन घेतलें. माझे मन मुळीच स्थिर नव्हतें. बाबा त्यांच्या भक्तांकडून दक्षिणा म्हणून पैसे असतील

नसलील तेवढे घेत असत व कुणावर रागावतही असत असे मी ऐकिले होते. बाबा समाविस्त आहेत असे मनात येऊन समाधान वाटले. कारण ते दक्षिणा म्हणून आपले पैसे मागणार नाहीत व आपल्यावर सर्वासमक्ष रागावणारही नाहीत. नंतर आम्ही स्नानाकरितां खाली गेलों. जाताना मी माझे पाकीट तपासून नीट पाहिले. त्यांत दहा रुपयाची नोट होती. वर त्या वेळीं कोणीही नव्हते. रवान करून आल्यानंतर पुन्हा पाकीट उघडून पाहिले तो नोट नाही. वर कुणीही नव्हते. मी माझ्या मनाची जशी समजूत केली की बाबा दक्षिणा म्हणून माझे पैसे घेतील अशी जी मला भीति वाटत होती ती त्यानींच दहा रुपयांची नोट दक्षिणा म्हणून घेतली.

पहिल्या वर्षी बाबाची तसवीर मी घरी आणली होती तिची कौव्हातरी पूजा होत असे. माझा मात्र एक प्रकारचा साधारण विश्वास होता. नव्हता म्हटले तरी चालेल. घरांतल्या सर्व मंडळींना 'बाबाचे अनुभव' लोकांना कसकसे आले ते सांगत असे. निदान त्यांचा तरी विश्वास बसावा ही इच्छा.

घरांत दोन बहिणी लग्नाच्या होत्या. त्यांचे कुठेही जमेना. एके ठिकाणी मुलगी पसंत पडली तरी सहा महिने नक्की जवाब येईना. एके दिवशीं आमच्या मातोश्री बाबांच्या तसवीरी समोर उभ्या राहून म्हणाव्या "बाबा, सर्वांना अनुभव-चमत्कार दाखवितां. आम्हाला कां दाखवीत नाही ? माझ्या मुलीचें अजून लग्न होत नाही म्हणून मला फार काळजी लागली आहे. तरी तुमचे कांहीं सत्व असेल तर मला उद्यांचे उद्यां लग्न नक्की ठरल्याचें पत्र आले पाहिजे झाले बाबांना आमच्या मातोश्रीनीं २४ तासाची जणूं काय नोटीसच दिली. नाही तर सत्व जाते. रात्री मातोश्रींना स्वप्न पडले की, "दुसऱ्या दिवशीं मी नऊ वाजतां सकाळीं जेवावयांस बसलों आहे. आई माझ्या समोर बसली आहे व इतक्यांत पोष्टमन दारांत पत्र टाकून गेला व तें लग्न नक्की ठरल्याचेंच पत्र."

दुसरा दिवस उजाडला. नित्याप्रमाणे नोकरीवर जाण्याकरितां मी ९ वाजता जेवावयास बसलो. मातोश्रींना रात्रीच्या स्वप्नाची आठवण झाली. म्या माझ्या समोर येऊन बसल्या व रात्रीचे स्वप्न सांगू लागल्या, कीं तूं जेवावयास बसला आहेस मी तुझ्या समोर बसले आहे व इतक्यात पोष्टमन पत्र दारांत टाकून गेला. इतके म्हणून झाले नाही तोच पोष्टमन पत्र टाकून गेला. पत्र घरात आणले. फोडून वाचले. लग्न नव्हती ठरले. काय त्या वेळचा आनंद वर्णन करावा. ज्याचा त्यालाच माहीत. त्या दिवसापासून माझाही विश्वास बसला. मातोश्रींना नोटीशीचे उत्तर अनुकूल मिळाले. बाबांचे सत्व गेले नाही. आपले सत्व जाऊं न देतां दुसऱ्या दिवशी तर दुसऱ्या दिवशी पत्र पाठवून दिले. त्या दिवसापासून आम्ही कमी जाण मानाने बाबांची भक्ति करण्यास सुरवात केली. त्यानंतर बरेच वेळा आम्हाला बाबांनी कोणत्याना कोणत्या तरी उपायाने प्रसंगांतून निभावून नेले व आपले साक्षीव कायम ठेवले.

आपला,

डोंबिवली

मोरेश्वर बालकृष्ण चव्हाण

श्रीयुत गजानन धामन प्रधान यांचा अनुभवः—

माझा मुलगा दत्तात्रय याला ऑगष्ट १९२७ च्या एके शनिवारी थोडा ताप आला. ताप विशेष नसव्यामुळे सकाळीं औषध आणले नाही. मी ऑफिसांत गेल्यावर दुपारी ताप जास्त भरला. शनिवार असल्यामुळे मी सुमारे ३॥-३॥ वाजता घरी परत आलों. दत्तात्रयाच्या अंगात ताप होता, त्याचे कपाळ दुखत होणे. त्यास घरगुती औषधोपचार करण्यांत आला होता ४॥ त्या सुमारास मुलानें डोळे फिरवून घावरे कोलें. मुलगा दररोज सकाळीं उठल्यावर तोंड धुतल्यावर श्रीसाईनाथाच्या फोटोला नमस्कार केल्याशिवाय कार्नी खात नाही. (मुलाचे वय फक्त ३ वर्षांचे आहे.) घरांत जिकडे तिकडे रडारड सुरू झाली, डॉक्टरास बोलावून आणले. डॉक्टरने -॥- तास त्यास औषधोपचार केले व शेवटीं वाताने गांठल्यामुळे नाइलाज झाला. त्यामुळे मुलाची आई फार घाबरली. मी लगेच श्रीसाईनाथाची उदी मुलाच्या दांतखिळींत घातली व घाबरून नका, श्रीसाईनाथ कृपा आहे तोंपर्यंत काळाचेही मुलाला भय नाही असे आमच्या सर्व मंडळींस सांगितलें. नंतर १५ मिनिटेपर्यंत मुलगा निचेष्टित मरणकालच्या शेवटल्या स्थितीत होता. १५ मिनिटांनीं मुलगा सावध झाला. मुलगा सावध होतांच त्याने बाबांच्या फोटोकडे पाहून त्यांना हाक मारली व हंसला. (उदीनें गुण आला मग औषध कां ?) सुमारे ४॥५ तासांनीं मुलाला चांगले वरें वाटून तो बोलूं चालूं लागला. डॉक्टरमजकूर यानेही तुम्ही म्हणतां ते तुमचे साईनाथ समर्थ आहेत हे प्रांजलपणे कबूल केले.

ह. भ. परायण रा. रा. गणेश दत्तात्रय सहस्रबुद्धे जर्न दासगणू
महाराज याची निवडक पदे.

पद

रमावरा ! सजलजलदसम श्याम कमलनयना ! धृ

धीरा ! वीरा ! रघुकुमरा !

दशकंधर-रिपु वायु-तनयघति कलिमथना १

निरंजना दयाघना जनार्दना

पीत वसन धृत कौस्तुभ, तू हे परिपूर्णा २

चाप करीं, मुकुट शिरीं, शोभे हरी

मृग लांछन-तिल भाल भूषवी अघशमना ३

वारा सारा ताप खरा

पंढरिनाथा ! अनंत शक्ते ! दाव गणुस चरणा ४

पद

जय कमलावर दीन-जनोद्धर ! भगवंता

भव-भय हें हर जय० धृ०

भीमातट-वासिया मुकुंदा

आनंद कंदा ! जय गोविंदा !

हे शारङ्गधर ॥ जय०

ठेबुनियां समचरण विटेवरी

हात कटीवरि नित्य मुरारी

भो ! अघमलहर ! जय० २

दास गणू तव आस करी

नित भावें तुजप्रति शरणागत

जोडुनि द्वय कर जय० ३

पद

दीनोद्धारा परमोदारा आनंदकंदा माधवा
रुक्मिणिरमणा हे परिपूर्णा तव समचरणा केशवा धृ०
नरुळे दाविसि हे हृषिकेशी

पंढरिवासा केशवा १

चा० श्रुति स्मृतीही कुठित झाल्या
मौनें तुझिया पायीं लागल्या
भक्ति-सुधेला हे जगपाला

दासगणूला चाखवा २

पद

कमल नयन गिरिधारी, राम कमल० ॥
बार बार नरतनु नच लाधे
जावा नच वायां सदय भो कंसारी धृ०
कांठिं भिमेच्या वससि विटेवरि
ठेवुनियां निज हात कटीवरि
येवो दया गणुप्रति नित तारीं १

पद

त्रिविध ताप हे मार्गे असतां ' सुखि ' अपणा मानिती
अशांची नको मला संगती ॥ धृ० ॥
पळ घटिका ज्यां लोभ सोडिना, मानधना इच्छिती अ० १
दर्दुरवत जे पंचशराच्या कर्दमांत लोळती अ० २
अष्टाष्टकि चोसष्टी पडला परि न पालटे मती अ० ३
सोंबळें ओंबळें दंभ रिकार्मां किलिमष ज्याच्या चितीं अ० ४
हेतु धरुनी दर्भ घृताला अग्निमधें जाळिती अ० ५

वाटा मारुनि मान मिळाया भूत दया दाविती अ० ६
 शांति न चिर्ती वरुनि रिकामीं द्वारावति फांसिती अ० ७
 स्कंधि पताका गळ्यांत माळा वर्तन नच त्या रितीं अ० ८
 परनिंदा ती ऐकुनि ज्याच्या प्रमोद वाटे चिर्ती अ० ९
 द्वेष लोभ तो सदैव ज्याचा उंबरठा राखिती अ० १०
 दास गणु म्हणे या अवध्यांच्या पासुन कमलापती
 ठेवि मज दूर विनति तुजप्रती अ० ११

पद

पंढरपुरवासिनी विठावाई ! अनंत सुख दायिनी
 ' उद्दो उद्दो बोला हो बया ही तापत्रय मर्दिनी धृ० ॥

भुवनत्रय व्यापुनी वसविलें ठाणें पंढरपुर,
 सावळि बयेची मूर्ति विटेवरि, - हात कठीच्यावर
 दांत दाढा बहुत भयंकर आयुधें मंडित कर
 मुख सिंहाचें धरुन विठाई स्तंभीं करि गुरगुर
 कडकडला तो खांब चांदण्या पडल्या भूमीवर
 ढळमळलें ब्रह्मांड भयाभित झाले वरुण दिनकर
 सवा हात लळळळे जीभ तो वन्हि तृतीय लोचनीं
 तें प्रल्हादें गोंधळ घालुनि तुष्टविली ही सृणीं

१

याच आईनें विरोचनात्मज पाताळीं दडपिला,
 अंजनी कुमरा हाति बयेनें द्रोणाचल उचळिला,
 इंद्रजीत, अतिकाया रावण मातीला मिळविला,
 तीहि विठाई मनि शबरीच्या इच्छीं उष्ट्या फळा.
 वक्रदंत शिशुपाळ कंस तो मथुरेसी मर्दिला
 वेढा वांकुडा पेद्या गोंधळि कंठामध्ये बांधिला

विठाईचे या बहुत गोंधळी वेद, नारदमुनी
उद्धव अक्रूर सुदाम, शबरी, गोकुळींच्या कामिनी २

नाथ मछिंदर गोरख कानिफ, नामा, ज्ञानेश्वर,
तुलसीदास गुरु नानक एका मेहता जी नागर
मिरा, जनाई कवीर चोखा मुक्तेश्वर, श्रीधर
दामाजीनें मातच कोली दाखविलें बेदर
समर्थ स्वामी संत शिरोमणि साधू देहूकर,
तुकाराम महाराज तयांचे गुण वानू कुठवर,
कुर्यदास, सांवता बोधला, कुलाल गोरा गुणी
या सतांनीं हिला कोंडिलें गोंधळ घालुनि मनीं ३

म्हणुन व्हारे गोंधळी चला तो गोंधळ घालूं बरा
क्रोध बोकड बळी पाहिजे बयेस पंढरपुरा,
डढ निश्रय हा अंगिं झगा तुण तुणे गुणाचें करा,
तेल आशेचें, बैराग्याचा पोतकरी तो धरा,
किर्ति रूपि संबळा वाजवा, भक्तिरसाला बरा
पर्दी घुंगुरें निरीच्छेवीं, शातिरुप मंजिरा
असे गोंधळी झाल्या येईल स्वभक्त-वर दायिनी,
रंगा तुमच्या, दासगणु म्हणे लाव बये ! मज स्तनीं ४

पद

अनेकांचीं तीं अनेकांचीं अनेक मते तयानें चित्त व्यग्र होतें धृ०
कुणी म्हणतात म्हणतात निराकार असूनियां ईश निर्विकार
कुणी म्हणतात म्हणतात सगुण तुजला कुणी म्हणतात विश्वि भरला
तसे कुणी म्हणती कुणी म्हणति समूळ स्वोदें कशाचा ईश कर्म मोठे

परि इतुक्थांही इतुक्थांही तुझी जागा, कळलि ना काय पांडुरंगा,
सगुण निर्गण, निर्गुण सर्व कांहीं अससि तू एक विठाबाई,
तुजें दर्शन दर्शन जया होई, तथा मग भेद उरत नाही,
तुंच कीं अवघा, अवघाहि रमारंगा, गणूला भेट पांडुरंगा अ० १

पद

पंढरिनाथा त्वं शरणं रुक्मिणीकांता त्वं शरणं,
केशव माधव हरि नारायण अच्युत नरहरि त्वं शरणं
पंढरिवासा त्वं शरणं जगद्विलासा त्वं शरणं
सजलजलदसम-श्याम तनू धृत पीत पितांबर त्वं शरणं
नंदनंदना त्वं शरणं गोपरंजना त्वं शरणं
गोवर्धन धृत अघमलनाशक कुंजविहारी त्वं शरणं
कंसमर्दना त्वं शरणं पतित पावना त्वं शरणं
राधाधर-मधुमिलिंद-मुनिजन मानसहंसा त्वं शरणं
जानकिजीवन त्वं शरणं रघुकुल भूषण त्वं शरणं
गाधिजमुनि मखरक्षक राघव दशवदबांतक त्वं शरणं
मायातीता त्वं शरणं विमल चरित्रा त्वं शरणं
दीनजनोद्धर परमभक्त प्रियबहु विधवेषा त्वं शरणं
अनाथनाथा त्वं शरणं परमपवित्रा त्वं शरणं
धृत कठिकर श्रीपुंडलिक मुनिवरद दयाघन त्वं शरणं
जगद्व्यापका त्वं शरणं सौख्य दायका त्वं शरणं
समचरणीं नत दासगणू नित पालय विवृल त्वं शरणं ।

आपल्यास श्रीसाईबाबांचें " एक वाळ " म्हणविणाऱ्या एका भक्ताने श्रावण शके १८४८ चे श्रीसाईलीलेचे अंकात शिरडी संस्थानचे कायमनिधी समुच्चयासंबंधाने योजना म्हणून काहीं सूचना केल्या होत्या तेव्हा पामून आजवर त्याचा अमल श्रीचे भक्तांकडून कितपत झाला आहे त्याचे थोडे दिग्दर्शन केल्यास ते या मासिकाचे वाचकास अनाठायी वाटणार नाही.

या सूचनात अशी एक सूचना होती कीं श्रीसाईलीलेच्या वर्गणीदारांनी श्रीसाईलीलेच्या वार्षिक वर्गणीखेरीज करून शिवाय एक वर्ष पर्यंत दर-महा एक रुपया या कायमनिधिकारता द्यावा कीं जेणेकरून एक वर्षांत सहज कोणा एकावर विशेष बोजा न पडता सुमारे ७ पासून ८ हजारपर्यंत निवि जमेल या सूचनेकडे श्रीसाईलीलेचे पुष्कळशा संपन्न वर्गणीदारांचे लक्ष गेले असेल असे दिसून येत नाही. नाही म्हणाला श्रीसाईलीलेचा एक गरीब पण भाविक वर्गणीदार मि० हरी गोपाळ सकपाळ याने मात्र कार्तिक शके १८४८ ते आश्वीन शके १८४९ पर्यंत रुपये १२ कायम निधीसाठी भरलेले आहेत.

प्रत्येक साईभक्ताने आपल्या नैतिक मासिक वार्षिक उत्पन्नांतून रुपयामागे एक अथवा अधिक पया या कायम निधीकरिता निरनिराळ्या काढून ठेवाव्या. अशी जी एक त्याच मासिकांत सूचना होती तीप्रमाणे कोणाकडून आपापल्या घरी अशा निधीसाठी पेट्या ठेवण्यात आल्या आहेत त्याची माहिती पुढे येईलच.

आणखी एक अशी ही सूचना होती कीं श्रीसाईभक्तांनी व श्रीसाईलीलेच्या वर्गणीदारांनी प्रत्येकी आपापले घरी प्रत्येक सण व दान, उद्यापन, उत्साह, कुलधर्म वगैरे प्रसंगी या निधीकरितां शक्तयनुसार कांहीं तरी रक्कम काढून ठेवून ती खजीनदाराचे हवाली करावी. यासंबंधाने गेल्या सहा महिन्यांत ज्या थोड्या गृहस्थांनी ज्या ज्या प्रसंगी ज्या ज्या लहानसान रक्कम दिल्या आहेत त्या येणे प्रमाणे.

(१) एक अधिक महिन्याचे वाण.

र. १। एस. रमाबाई देव, रहाणार पिंपळनेर.

” २ एस. जानकीबाई देव.

(२) इंग्रजी व मराठी विद्यारंभ.

र. ३ एस. जानकीबाई देव.

(३) मुलीचा वाढदिवस

ता० ६-१-२७=१ रूपया सौ. अन्नपूर्णाबाई डामोदर बळवंत जोशी

१२-२-२७=१ ” ”

१०-३-२७=१ ” ”

८-४-२७=१ ” ”

१०-५-२७=१ ” ”

१५-६-२७=१ ” ”

१०-७-२७=१ ” ”

४-८-२७=१ ” ”

(४) गाई प्रसूत होत असता प्रदक्षिणेच्या श्रेयप्राप्तीचे गोप्रदान

र. १। सौ. जानकीबाई देव

” १। राधाबाई देव

” १। श्रीनिवास बाळकृष्ण देव

” १। श्रीपाद बाळकृष्ण देव

” १। वी. व्ही. देव.

(५) हारमोनियमचे अधिक कामाबद्दल

र. १ वेणूताई आगाश यांचा मुलगा

(६) स्वयंपाकाचे कामी अकल्पित लाभ

” १ वेणूताई आगाशे

” १ ” ”

”	१	”	”
”	१।	”	”
”	१	”	मुळाचे लग्नावद्दल

(७) किरकोळ दक्षिणा.

”	-॥-	श्रावणी—	”	बो. व्ही. देव
”	-॥-	गणेश चतुर्थी मंत्रजागर	”	”
”	१।	लक्ष्मण महादेव भिडे मुंजीची दक्षिणा	”	”
”	१।	श्रावणमास समाप्ति दक्षिणा	”	”
”	१	मातोश्री वर्षश्राद्ध दक्षिणा	”	”
”	१	महाल्याचे खर्चापैकी	”	”
”	१	मातामह श्राद्ध	”	”
”	-॥-	कोजागरी	”	”
”	५	गुरु चरित्र समानि रा ग. वामन सात्रा केमरकर.		
”	१॥	काही धर्मकृत्य. मिसेस जानकीबाई देव		
”	-॥-	बडिलांचे श्राद्ध. बी. व्ही देव		
”	-॥-	दर्श वमावाशा	”	”
”	१॥	दत्तजयती दक्षिणा व पूजासाहित्य दामोदर मदाशिव श्रोत्री		
”	१५	रामचंद्र रामकृष्ण सामंत. मुलगा दुखण्यातून वग झाल्याबद्दल.		
”	१	वयावाई आगाशे मुलगी दुखण्यांतून बरी झाल्याबद्दल.		
”	-॥-	एका गृहस्थास मुलगा झाल्याचे पेटयाबद्दल		
”	१॥-	सौ० वयोताई लेळे. मुलगा दुखण्यांतून बरा झाल्याबद्दल		
”	१	सौ० वयाताई नेने सुरक्षित बाळंतपणा		
”	२	रघुनाथ हरी वाटवे		
”	५	श्रीपाद बाळकृष्ण देव बी. ए पासद्वाराबद्दल.		

- ॥ २ श्री. नरसिंह बाबा महाराज यांजपुढे बाळकृष्ण विश्वनाथ
देव यांनी ठेविलेली.
- ॥ १८८१- श्री समोरीळ दक्षिणा.
- ५ शंकर रावजी खोपकर, आपल्या कन्येच्या सावत्सरीक निध-
नाचे दिवसावडल.
- १३॥ गोविंद रघुनाथ दाभोळकर देवपूजा दक्षिणा जुलै १९२७
- १३॥ " ऑगस्ट "
- २ मधुसूदन गणेश पेडसे. श्रीसाईनाथ कंपनी दक्षिणा.
- १- राजाराम केशव घालावलकर भोजन दक्षिणा.

(८) धंधांतील जास्त फायदा.

- १ श्री. वेणूताई
- ५ द्वारकानाथ हरी देशमुख
- २० श्रीपाद बाळकृष्ण देव यांस संस्कृत लिहिण्याचे प्राविण्या-
वडल मिळालेल्या बक्षिसाचा भाग.

(९) घरच्या पेट्यांचे उत्पन्न.

- १॥ बी. व्ही. देव २ जानेवारी १९२७ वी पेटो.
- २ " " "
- ५ नरहर दिनकर फाटक.
- २८-१ बी. व्ही. देव.
- १॥ मे वी पेटो
- २८॥ सदर्जून.

१॥-॥ जुलई पेटी

३॥= आगष्ट ,,

५॥ सौ० राधाबाई विनायक प्रधान

९॥-॥ रा० ब० एस. बी. धुमाळ

३॥= ,, ,, ,,

४॥-१॥ ,, मोरेश्वरराव प्रधान पेटी

.१६= सदर

५॥ शामराव जयकर पेटी

४६= नारायण रघुनाथ खानोल्कदुकानची पेटी.

गळे १८४८ चे फाल्गुनचे श्री साईलीलेचे अंक्रान्त श्रेय व प्रेय याचें दिग्दर्शन झालेले वांचून श्रेय काय हे काहीं वाचकांस बरोबर समजले नाही, असे कळून आल्यावर त्याचे थोडे विस्तृत वर्णन येथे देत आहे.

श्रेय म्हणजे निःश्रेयस. हा अर्थ जरी खरा आहे तरी त्याचेही अजून स्पष्टीकरण पाहिजे आहे ' ब्रह्म सत्यं जगन्मिथ्या ' म्हणजे ब्रह्मवस्तु काय ती सत्य म्हणजे नित्य व यच्चावत् जगत् तेवढे मिथ्या म्हणजे अनित्य व अनित्य हा सिद्धांत आहे. हे एवढे लक्षात ठेवले म्हणजे मनुष्य जन्मास येऊन मोक्ष संपादन करणे हे अंतिम साध्य व अंतिम कल्याण आहे. व जें श्रेय तें हेंच.

श्रेय व प्रेय ही एकमेकांपासून फार वेगळी आहेत. त्यांची प्रयोजनेही भिन्न आहेत. यापैकी श्रेयाचा अवलंब करणाऱ्याचें कल्याण होते व प्रेयाचा अवलंब करणारा नरदेशस येऊन साधावयाच्या पुरुषार्थापासून च्युत होतो. अभ्युदयाची इच्छा करणारा प्रेयाचे ठिकाणी प्रवृत्त होतो व अमृत तत्त्वाची अर्थान् मोक्षाची इच्छा करणारा श्रेयामध्ये प्रवृत्त होतो. श्रेय हे विद्यारूप आहे व प्रेय हे अविद्यारूप आहे. आपण दोन्ही साधूं असें म्हणणारास मोक्षाची प्राप्ति शक्य नाही. प्रेयाचा जो सर्वथैव त्याग करील त्यालाच श्रेय संपादिले जाईल.

विवेक आणि अविवेकालोक । मोक्ष आणि संसारजनक ॥

प्रकाश आणि तमोत्पादक । भिन्न विषयक ही दोनी ॥

जया नांव आत्यंतिक कल्याण । श्रेय तयाचें आदिकारण ॥

प्रेय नितुके अधःपतन । पशु पुत्र लक्षण अनित्य ॥

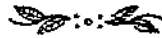
श्रेय हैं तों अमृत फल । प्रय इंद्रावण देखत भूल ॥
 एक पीयूष दुर्जे विषमूल । करील निर्मूल स्वार्थाचें ॥
 श्रेयाचा विषय विद्या । प्रेयाचा तो माया अविद्या ॥
 एक उपनिषत्प्रतिपाद्या । दुजी सद्यः सुखकर ॥
 आत्मस्वरूप सत्य ज्ञान । हेंच संसार निवृत्ति साधन ॥
 परमानंद प्राप्ति कारण । येणेंच विस्मरण सुखदुःखा ॥

या एवढ्या विवेचनावरून आतां श्रेय व प्रेय याची कल्पना वाच-
 कांस चांगली होईल अशी उमेद आहे.

हेमाडपंत.

अध्याय ४६ वा.

श्रीगणेशायनमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

श्रीकुलदेवतायै नमः । श्रीसीतारामचंद्राभ्यां नमः ।

॥ श्रीसद्गुरुसाईनाम्नाय नमः ॥

धन्य श्रीसाई तुझे चरण । धन्य श्रीसाई तुझे स्मरण ॥

धन्य श्रीसाई तुझे दर्शन । जें कर्मबंधन मोचक ॥ १ ॥

जरी सांप्रत अदृश्यमूर्ती । तरी धरितां भावभक्ति ॥

समाधिस्थ जागती ज्योती । सद्यःप्रतीती भक्तार्थ ॥ २ ॥

दोरी सूक्ष्म धरिती ऐसी । पाहू जावां दिसों ना देशी ॥

परी निजभक्तां खेंचून आणिशी । देखीं विदेशी असो कीं ॥ ३ ॥

आणुनि सोडिती पायापाशीं । प्रेम धरिती त्यां पोटाशीं ॥

पाता जैसी निजबाळकासीं । तैसा तूं पोशिसी अबलीला ॥ ४ ॥

ऐसे काहीं सत्र चाळविसी । नकळ कोणा कोठे अससी ॥

परी परीणामी वाटे मनासीं । आहस कीं पाठीसी भक्तांच्या ॥ ५ ॥

ज्ञानी, पंडित शहाणे सते । अभिमाने स्वती संसारगते ॥

भोळेभावडे अज्ञानी नणते । त्यां निजसचे खेळविसी ॥ ६ ॥

आंतून सकळ खेळ खेळसी । अलिप्ततेचा झडा पिरविसी ॥

करोनि अकर्ता स्वयं म्हणविसी । नकळ कवणासीं चरित्र तुझे ॥ ७ ॥

म्हणोनि कायावाचा मन । करुं तुझिया पायीं अर्पण ॥
 मुखीं निरंतर नामस्मरण । होईल क्षालन पापांचे ॥ ८ ॥
 सकामाचा पुरवीसी काम । निष्कामा देसी निजसुखधाम ॥
 ऐसें गोड तुझे नाम । उपायसुगम सद्भक्तां ॥ ९ ॥
 तेणें पापांचा होईल क्षय । रजतमजातील निःसंशय ॥
 सत्व गुणाचा क्रमें उपचय । धर्मसंचय त्यापाठीं ॥ १० ॥
 धर्मवृत्ती होतां जागृत । वैराग्य येई मार्गें धांवत ॥
 नामशेष विषय होत । तात्काळ प्रकटत निजज्ञान ॥ ११ ॥
 विवेकेंसीं लाभतां ज्ञान । स्वस्वरूपीं अनुसंधान ॥
 तेच गुरुपदीं अवस्थान । पूर्ण गुर्वर्पण या नांव ॥ १२ ॥
 मन साईपदीं अर्पण । जाहलें याची एकच खूण ॥
 साधक होय शांति प्रवण । उल्हासेसंपूर्ण निजभक्ति ॥ १३ ॥
 सप्रेम गुरुभक्ति या नाव धर्म । अवघा तो मीच हें ज्ञानवर्म ॥
 विषयीं अरती वैराग्य परम । संसारा उपरम ते ठायीं ॥ १४ ॥
 ऐसिया भक्तीचा महिमा धन्य । केलिया जीवभावे अनन्य ॥
 शांती विरक्ति कीर्ति या तीन । जियेच्या आधीन सर्वदा ॥ १५ ॥
 गुरुभक्ति ऐसी जयासी । उणें केंचें तरी तयासी ॥
 च्छील जें जें अपुळे मानसी । तें तें अपयासी लाधेल ॥ १६ ॥
 ऐसिया त्या भक्तीपासी । ब्रह्मस्थिति तों आदणी दासी ॥
 तेथें कोणी न मोक्षापुसी । तीथें पायासी लागती ॥ १७ ॥
 पूर्वील अध्यायीं जाहले कथन प्रदीक्षितांचे भागवत वाचन ॥
 नवयोगियांचें भक्तिवर्णन । चरणदर्शन साईचे ॥ १८ ॥